

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Institutionen för svenska språket

”Hur kommer det sig att du pratar så bra svenska?”

En genusanalys av amerikansvenskars talspråk

Julia Hjertenstein

Specialarbete, 7,5 hp
Svenska språket, fortsättningskurs 1203
VT 2013
Handledare: Einar Korpus

Sammandrag

Den här uppsatsen ska undersöka svenska språket hos fyra amerikansvenskar från Minnesota utifrån ett genusperspektiv. Dessa amerikansvenskar består av två kvinnor och två män av olika generationer. Uppsatsen ska transkribera mellan 5 och 7 minuters tal från varje amerikansvensk och efter det görs en samtalsanalys utifrån tidigare genusteorier och språkforskning. Samtalsanalysen kommer framför allt att koncentrera sig på talarnas osäkerhet samt interaktionen mellan intervjuare och talare. Målet för den här uppsatsen är att komma fram till ett resultat som kan bidra till ytterligare forskning inom både språk och genus. Bristande tidigare forskning inom svenskan i Amerika och stort intresse för genusfrågor ligger också som grund för valet av ämne. Uppsatsens inriktning är alltså språkliga skillnader mellan kvinnor och män. Därför kommer detta ämne ingå under kapitlet "Bakgrund", där tidigare teorier fungerar som utgångspunkt för undersökningen. Här tas också upp olika åsikter om skillnadernas orsak: varför talar kvinnor och män olika?

Nyckelord

Svenskan i Amerika

Genus

Samtalsanalys

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Material.....	2
3. Metod.....	3
3.1. Begrepp.....	3
4. Bakgrund.....	5
4.1. Existerar kvinnligt och manligt språk?.....	5
5. Resultat.....	7
5.1. Intryck av talare.....	7
5.2. Samtalsanalys.....	8
6. Avslutande diskussion.....	12
7. Litteraturförteckning.....	15
8. Bilagor.....	16
8.1. Berta.....	16
8.2. Jessica.....	18
8.3. Willis.....	20
8.4. Alan.....	22

1. Inledning

”I samtal med andra bygger vi upp vår sociala identitet, och eftersom samtal alltså alltid innebär ett visst samarbete är denna identitet inte enbart vår egen skapelse, utan också ett resultat av andra deltagares beteende, sociala regler etc. Genom att studera samtal kan vi då få syn på vilka typer av identiteter som byggs upp, hur och av vem.” (Edlund, Erson, Milles 2007:119)

Citatet ovan är hämtat från boken *Språk och Kön* (Edlund, Erson, Milles 2007) och ger en tydlig förklaring till vad samtalet faktiskt innebär och hur individer använder och skapar sin identitet utifrån detta. Citatet får också inleda den här uppsatsen som kommer att undersöka just samtalet. Uppsatsen söker, i relation till en samtalsanalys, titta på de språkliga skillnaderna hos fyra amerikansvenskar från Minnesota. Dessa språkliga skillnader kommer i sin tur att undersökas utifrån ett genusperspektiv där målet är att hitta skillnader mellan kvinnliga och manliga talare där en gemensam nämnare är att de har engelska som förstaspråk, svenska som andra- eller tredjespråk, samt att de är bosatta i USA.

Under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet utvandrade runt 1,3 miljoner svenskar till Amerika. Detta har bidragit till att det svenska språket och kulturen är en stor del av många amerikaners liv. Många amerikaner är stolta över sina svenska rötter och reser ofta till sina mor- och farföräldrars land (<https://sites.google.com/site/svenskaniamerika/>). Historien om svenskarnas utvandring till Amerika har verkat som bakgrund för den här uppsatsen då de fyra intervjuade amerikansvenskarna har en nära relation till Sverige och det svenska språket.

Uppsatsens fokus har varit att studera osäkerheten i talet hos amerikansvenskarna, bland annat hur de använder sig av fyllnadspausar, tvekljud, stamning och reparationer. Arbetet har också utforskat förhållandet mellan intervjuare och talare: hur intervjuaren använder sig av respons och uppbackning.

Syftet med det här arbetet har varit att finna väsentliga skillnader i kvinnligt och manligt tal hos amerikansvenskar och koppla dessa skillnader till en social genusidentitet. Finns det några tydliga avvikelser i hur amerikansvenskar av olika kön talar, eller handlar det om små spår som ser olika ut? Kan man se några skillnader i generationerna vad gällande genus? Den här uppsatsen hoppas härmed bidra till vidare forskning, inom både sociolingvistik och genusvetenskap.

2. Material

Projektet Svenskan i Amerika undersökte under 2011/2012 det svenska språket i Minnesota och Illinois, USA, för att få en mer övergripande bild av hur svenskan i Amerika egentligen ser ut idag, där tidigare forskning ansågs bristfällig. Undersökningens syfte var bland annat att dokumentera och skapa en databas för svenska språket och man intresserade sig för olika aspekter av språket så som kodväxling, språklig identitet samt ordföljd (<https://sites.google.com/site/svenskaniamerika/project-definition>). Forskarna för projektet, Maia Andréasson, Ida Larsson, Benjamin Lyngfelt, Jenny Nilsson och Sofia Tingsell, intervjuade ca 40 olika informanter utifrån fritt och styrt samtal samt genom en bakgrundsenkät.

Materialet för det här arbetet består av fyra olika talare som har intervjuats i hemstaten Minnesota. Talarna består av två kvinnor och två män varav en kvinna och en man tillhör en äldre generation och de återstående tillhör en yngre generation. Talarna har valts ut med omsorg av Maia Andreasson som har haft tillgång till materialet och även själv hållit intervjuerna. Utav hänsyn till talarna har de också fått nya namn och består härmed av Berta 54, Jessica 29, Willis 64, och Alan 28. Samtalen har spelats in med talarnas samtycke av Maia Andréasson och Benjamin Lyngfelt under sommaren 2011 och 2012. Ca 5-7 minuter av varje talare har därefter transkriberats och kan hittas som bilagor i slutet av den här uppsatsen.

Samtalsminuterna har inte valts slumpmässigt utan är hämtade ur början av det inspelade materialet eftersom samtalsminuterna ansågs någorlunda likvärdiga. Talarna hade till exempel likvärdig samtalsenergi: i och med att transkriptionerna har hämtats ur tidigt tal så är talarna mer energiska och villiga att samtala. Dessutom var samtalsämnena desamma, eller åtminstone tämligen lika: talarna berättade var de kom ifrån, om deras bakgrund och hur det kom sig att de pratade så bra svenska.

3. Metod

Metoden som har använts i det här arbetet är relativt okomplicerad: ca 5-7 minuters tal vardera av fyra olika amerikansvenskar har transkriberats utifrån en enklare variant av transkriptionsnyckel som är hämtad ur kapitel "Samtal och samtalsforskning" av Karolina Wirdenäs (Sundgren 2009). Den här uppsatsen har inriktat sig på om det har funnits en osäkerhet i talet samt hur intervjuaren uppträder gentemot talaren. I och med arbetets avgränsning har det tyvärr inte funnits rum för en mer ingående analys av alla slags aspekter av amerikansvenskarnas tal.

Även under själva analysen har Wirdenäs kapitel tillämpats, då hon assisterat med olika begrepp som har kunnat lyfta analysen. Rekommendationen har varit att avgränsa, samt att inte utföra en alltför noggrann transkription. Efter att transkriptioner utförts har ingången varit att analysera samtalen utifrån ett genusperspektiv och det har då varit lämpligt att titta på tidigare forskning om genusvetenskap och sociolingvistik.

3.1. Begrepp

Den här uppsatsen kräver att vissa begrepp blir belysta och förklarade: vad innebär en samtalsanalys? Vad avser man här med ordet "genus"? Enligt *Språk och Kön* (Edlund, Erson, Milles 2007) beskrivs en samtalsanalys som en forskningsgren som studerar samtal. En samtalsanalys utgår från film- eller bandinspelning som transkriberas enligt ett speciellt system. Det man särskilt kan intressera sig för är aspekter som tonfall, pauser, blickriktning och gester som noteras med hjälp av speciella transkriberingstecken (Edlund, Erson, Milles 2007:120).

Genus tar så pass stor plats i detta arbete att det är betydelsefullt att klargöra ordets innebörd. Maria Ohlsson talar, i sitt kapitel "Språk och genus" (Sundgren 2007), "om genus som ett socialt och kulturellt fenomen [...] vad det innebär att vara flicka eller pojke, kvinna eller man [...] Vi föds som flickor och pojkar, men genus är något vi gör, inte något vi redan från början har; genus är något vi skapar och återskapar i interaktion med andra människor" (2007:145). Jan Einarsson skriver i sin bok *Språksociologi* (Einarsson 2009) att genus har "stora likheter med könsroll, då det anger att kön [...] är resultatet av uppfostran, idéer och

föreställningar. Men i genus ingår också en viktig maktdimension, som markerar dominans- och underordningsmönster mellan könen” (2009:179). Genus innebär alltså kortfattat ”socialt konstruerade och historiskt föränderliga könsroller” (179). Många forskare verkar ha börjat använda ordet *kön* igen istället för *genus*, men i den här uppsatsen föredras och används *genus*.

4. Bakgrund

Den här uppsatsen kommer att undersöka kvinnliga och manliga språkskillnader i amerikansvenskan. Därför är det intressant att titta på tidigare forskning om kvinnligt och manligt språk. Vad säger forskare inom genusvetenskap och språksociologi, finns det genusskillnader i språket?

4.1. Existerar kvinnligt och manligt språk?

Kvinnor och män med samma förstaspråk talar i allmänhet inte olika språk, kvinnor och män kan förstå varandra i en talsituation. Ibland kan det så klart uppstå missförstånd, liksom mellan de flesta talare. Dessa missförstånd beror dock antagligen inte på kvinnans eller mannens språk, utan snarare på kvinnans eller mannens sätt att uttrycka språket. Därför måste man ifrågasätta om kvinnligt och manligt språk verkligen existerar. Framför allt måste man inse att den här frågan lär besvaras olika beroende inom vilken forskningsgren den ingår i. Inom populärvetenskap anses det att ”kvinnor och män kommunicerar på olika sätt och agerar därför annorlunda språkligt. Det finns alltså ett kvinnospråk och ett mansspråk” (Edlund, Erson, Milles 2007:74). Om man istället tittar på feministisk språkforskning inser man att frågan måste omformuleras eftersom teorier om kvinnligt och manligt språk nästan uteslutande utgår från historiska och kulturella föreställningar om språket i sig. Frågan borde följaktligen skrivas om: ”vilka föreställningar finns om kvinnors och mäns språkliga beteende?” (74) Ett gott exempel är om man antar att det skulle vara vanligare för en kvinna än för en man att be om ursäkt, eller snarare att använda ursäkten som en språkhandling, så förväntar man sig antagligen att få höra fler ursäkter i det kvinnliga språket (58). Sammanfattningsvis skulle man kunna hävda att språkliga föreställningar bottnar i kulturens förväntningar på kvinnlighet och manlighet.

Andra undersökningar som har gjorts inom sociolingvistik menar att kvinnor är mer benägna än män att närma sig standardspråket i sitt tal, att tala mer korrekt, ”fint” eller ”vårdat” medan männen istället kanske vill uppfattas som mer maskulina och därför förstärker sitt tal med drag från arbetarklassen som kan anses som tuffa (Einarsson 2009:182). Peter Trudgill menar till och med att kvinnor omedvetet vill tala mer vårdat och män omedvetet vill

tala mer maskulint och tufft. Således borde det finnas skillnader i kvinnors och mäns uttal (Einarsson 2009:183). Om man sedan ser på ordförrådet och syntaxen hittar man varierande resultat, men kan ändå tala om mer eller mindre påtagliga språkliga genuskillnader (184).

Man kan tala om att kvinnor och män inte bara talar på olika sätt utan att de även har olika förhållningssätt till särskilda språkhandlingar. Deborah Tannen talar till exempel om hur kvinnor och män håller sig till ursäkter i språket: ”ursäkter är ett gemensamt drag i kvinnors samtalsstil, medan motviljan mot att be om ursäkt är ett gemensamt drag i många mäns samtalsstil” (Edlund, Erson, Milles 2007:57). Kvinnor ber om ursäkt eftersom de tar hänsyn till andra människor medan män undviker ursäkten på grund av att den försätter dem i underläge (57).

Det finns således delade meningar om kvinnligt och manligt språk, och hur man ska förhålla sig till dem. Om man ändå antar att dessa fenomen förekommer, varför finns de och vad beror de på? Är språkliga genuskillnader medfödda, förvärvade eller tillskrivna? Maria Ohlssons skriver i sitt kapitel ”Språk och genus” (Sundgren 2007) att endast ett fåtal aspekter i språket kan betraktas som medfödda genuskillnader. Ett sådant exempel är dyslexi som anses vara vanligare hos pojkar (Sundgren 2007:150) men överlag verkar det som att de flesta skillnader föreskrivs utifrån vuxnas sociala förväntningar på barn: ”när det lilla barnet lär sig sitt modersmål lär det sig samtidigt att använda språket på ett sätt som förväntas av en flicka eller en pojke. Genom interaktion med andra människor tillägnar sig barnet både sitt språk och sin genusidentitet” (150–151).

Einarsson har en snarlik teori angående dessa skillnaders orsak, d.v.s. att förväntningarna på ett barn beror på vilket kön barnet har: ”vi särbehandlar barnen från första stund [...] Vi börjar konstruera barnets kön. Det gör vi som vuxna tillsammans med barnen själva och tillsammans med andra socialisationsagenter” (Einarsson 2009:192). Han hävdar också att denna särbehandling rotas i tidigare generationers sociokultur där arbets- och maktfördelning har sett ut på ett visst sätt. Detta har med stor sannolikhet varit orsaken till varför kvinnor och män talar olika (193).

5. Resultat

Nedan följer en generell beskrivning av intrycket av amerikansvenskarnas tal vilket kommer att ansluta till själva samtalsanalysen av amerikansvenskarnas intervjuer. Här kommer den centrala aspekten ligga på talarnas osäkerhet samt relationen mellan talare och intervjuare, vilket ska förankras till olika genus- och språkforskningar.

5.1. Intryck av amerikansvenskarna

För att fullständigt kunna förstå och analysera de valda amerikansvenskarnas tal verkar det relevant att berätta om intrycket som dessa har givit. Just här är det betydelsefullt att titta på den eventuella osäkerheten som uppstår i talet, till exempel fyllnadspausar, viss tvekan eller s.k. reparation. Det är också intressant att belysa tempot hos talarna, samt antalet responspartiklar och uppbackningar som används av intervjuaren.

Det första som påträffas i Bertas tal är hennes tydliga amerikanska dialekt när hon pratar svenska. Ett exempel är att r:en blir tydliga i ord som ”mormor”, ”var” eller ”ordet” och nästan genomsyrar hennes tal. En annan intressant aspekt är att hon faktiskt inte kodväxlar som man skulle kunna tro. Dock skulle man kunna hävda att hon kodväxlar då hon till exempel säger ”so” istället för ”så”, eller ”summerläger” istället för ”sommarläger” men detta kan istället ha med uttalet att göra. Det är tydligt att Berta pratar utan smärre avbrott eller uppbackning av intervjuaren vilket skulle kunna ge intryck av att hon är en säker talare. Denna teori kan förankras till att hon har arbetat som lärare både i engelska, spanska och i svenska. Hon är inte rädd för att tala med, eller inför andra och hon uttrycker faktiskt detta själv: ”ja träffade folk o ja ganska lätt att prata med alla så”.

I kontrast med Berta har vi Jessica som bitvis är en relativt osäker talare. Hon talar långsamt, ganska tyst, med många fyllnadspausar och hon behöver märkbart mycket uppbackning av intervjuaren. Dock verkar hon inte ha svårt för att prata svenska och hon gör heller inte många grammatiska eller syntaktiska fel. Det kan tolkas som att hon är en mer osäker eller ovan svensktalare. Jessicas tal influeras något mer av kodväxling än Bertas, men det är varken tydligt eller störande. Det handlar snarare om ord som antingen är svåra att översätta till svenska eller helt enkelt om namn som sägs direkt på engelska.

När man lyssnar på Willis kan man slås av hur lugn och säker han låter när han berättar om sitt liv. Han talar också som om han vore svensk, och som lyssnare uppfattas det nästan inte att han faktiskt är född och uppvuxen i USA. Visserligen sätter pauserna sin prägel på hans tal men de fungerar inte som osäkerhet utan ger honom snarare tid och plats. Han ger intrycket av att vara en säker svensktalare och pratar gärna och länge utan avbrott från intervjuaren i form av uppbackning eller respons. Det som är av intresse är att lyssna på hur Willis uttalar ”och”. Istället för att uttala det ”o” som de andra talarna ofta säger uttalar Willis det som ”och” eller ”ocheh” där konjunktionen och fyllnadspausen liksom går ihop.

Man får höra ganska mycket av Alans liv under 5 minuter eftersom han pratar relativt fort. Detta resulterar i att han talar mindre tydligt, och att man hittar fler grammatiska fel än hos de andra talarna. Det är som att han inte hinner tänka efter innan han yttrar sig och talet ter sig därför också mer naturligt, som om han skulle sitta och prata med sina vänner. Dock blir samtal mera styrt då intervjuaren måste leda in honom på rätt spår med hjälp av mer specificerade frågor. Alan tycks verka yngre än de andra amerikansvenskarna när han pratar, trots att han närmar sig 30 år: han använder sig mer av slang och utfyllnadsord som ”liksom”. Han verkar också ta till sig den norrländska dialekten på olika sätt, vilket kommer att belysas i nästa avsnitt.

5.2. Samtalsanalys

Tidigare berörda teorier kommer här förankras till amerikansvenskarnas samtal. Intrycken av amerikansvenskarna kommer att analyseras samt att en mer ingående analys kommer att utföras på vissa intressanta aspekter av talminuterna: pauser i talet, tveksamhet samt intervjuarens relation med talaren, följaktligen vilken typ av respons intervjuaren ger.

Einarsson menar att män har större taltid än vad kvinnor har, särskilt i det offentliga (Einarsson 2009:186), vilket kan kopplas till att Willis tar mer plats än vad till exempel Jessica gör i samtalet. Einarsson anser att män talar mycket och att ”de tar mycket tid i anspråk, eftersom de har många och långa pauser i sitt tal” (186) som Willis tydligt har. Visserligen handlar Einarssons analys här om mäns tal i det offentliga, så som vid akademiska seminarier och liknande. Ändå relaterar detta argument till Willis då han just innehar en viss auktoritet i och med många och långa pauser i talet. I sin bok *Language and Identity*

(Edwards 2009) menar John Edwards att om en man är tystlåten kan detta uppfattas som auktoritet och makt. Däremot om en kvinna är tystlåten kan det istället tolkas som blyghet eller svaghet (Edwards 2009:139). Varken Jessica eller Berta använder sig av många långa pauser, men Jessica ter sig som sagt relativt osäker när hon talar. Det verkar som att hon hellre vill undvika tystnad och söker efter bekräftelse och respons. Detta märks särskilt då hon ofta avslutar sin turtagning med ”mm” eller ”ja” eller använder fyllnadspauser som ”eh”.

Willis, å andra sidan, får inte mycket respons, eller så kallad uppbackning, vilket han inte heller tycks behöva, inte ens när han har problem med ett visst ord: ”ocheh ja bestämde atteh att eh (paus) att gå ti universitetet i X ocheh eh bli student i skandinaviska avdelningen heter de då heter de så?”. Han får inte omedelbar uppbackning eller respons utan intervjuaren förblir tyst och snarare väntar på att Willis själv ska hitta det rätta ordet. En uppbackning, även kallad återkoppling, i ett samtal innebär korta yttranden, till exempel ”ja” eller ”mm” och används av personen som inte har turen (intervjuaren i det här fallet) för att visa att hon eller han lyssnar (Sundgren 2007:193). Jessicas samtalssituation kontrasteras till Willis. Hon näst intill *kräver* uppbackning och ständig respons.

En svensk språkundersökning, gjord 1990, visade på att kvinnor använde sig av en engagerad samtalsstil där kvinnorna stöttade och uppmuntrade varandra i samtalet. Männerna, å andra sidan, talade snarare mer formellt med sammanhängande repliker och ”gav varandra färre samtalsstödjande signaler, till exempel i form av hummanden” (Einarsson 2009:188). Jessica berättar om sommarläger som hon har deltagit i och när hon blir tyst, eller inte har något mer att säga om lägret får hon genast uppbackning och respons av intervjuaren: ”va rolit de låter” eller ”va rolit va bra”. Willis måste istället vänta på respons när han är i behov av det och intervjuaren är också tyst under större delen av samtalet då det inte handlar om turbyte. Turbyte, eller en tur består av det en person säger från det att den börjar tala till att bli tyst och nästa talare kan börja (Sundgren 2007:188). Man skulle kunna tolka Willis brist på uppbackning som att intervjuaren omedvetet vill ge Willis mycket talutrymme vilket stärker hans auktoritet: när Willis talar lyssnar man. Detta kan också relatera till hans ålder då man avsiktligt kanske vill ge honom mer taltid, samt att vara tyst under hans talpauser utav ren respekt.

I både Alans och Willis samtal kan man hitta så kallade stamningsord och det blir tydligast hos Willis. Enligt Einarssons talsyntaxundersökning är tvekljud vanliga hos män: ”de här tvekljuden betyder ungefär ’var god vänta, jag planerar slugt innehåll och slagkraftig

formulering'. De är vädjanden om att inte bli avbruten" (Einarsson 2009:188). Detta kan möjligtvis tyckas irrelevant i relation till den här samtalsanalysen men faktum är att varken Willis eller Alan sällan blir avbrutna när de uttrycker osäkerhet i form av stamning eller andra tvekljud. En anledning till att Alan inte blir avbruten av intervjuaren, på samma sätt som Jessica eller Berta blir kan tänkas vara eftersom han håller ett högt tempo i sitt tal. Han talar snabbt när han väl kommer igång. Ändå tycks han vara i behov av stöd då intervjuaren måste ställa fler och tydligare frågor för att få honom på rätt spår och börja prata.

Alans tal består också av reparationer som förstärks genom att han talar snabbare än resten av amerikansvenskarna: som tidigare nämnts är det som om han inte hinner tänka och talet sker väldigt impulsivt. Reparationer, som samtliga talare använder sig av innebär att talaren inser ett problem med det den själv, eller någon annan, har sagt och försöker rätta till yttrandet (Sundgren 2007:195). Exempel på reparation är då man tagit miste på ett ord, eller som i Alans fall: "meni sverje lissom hela öh året issom du har året som är helt planerat för dej". Här omformulerar han meningen helt och hållet istället för att fortsätta på den mening han påbörjat. Detta beror troligtvis på att han vill använda sig av en enklare formulering då den tidigare formuleringen varit för komplicerad för honom. Detta ger i sin tur intryck av att han inte är helt säker i svenska språket och ändå talar han relativt obehindrat och säkert.

Berta och Jessica är väldigt olika i sitt sätt att tala: de har skilda dialekter och talstilar. Ska man jämföra dessa två märker man att de ter sig olika utifrån det genusperspektiv som har tagits upp i tidigare avsnitt. Det skulle kunna påstås att Jessicas tal ter sig mer enligt vissa genusstereotypa förväntningar och att Berta istället avviker från dessa. Berta talar i relativt stor mängd vilket hon även nämner i slutet av intervjun (som inte har transkriberats): hon uttrycker att hon har pratat mycket och länge. Detta är naturligtvis inte ett problem men det är intressant att undersöka utifrån ett genusperspektiv och i jämförelse med Jessica. Jessica behöver uppmuntras för att kunna prata mer, medan Berta talar betydligt mer, obehindrat. Berta uttrycker, i likhet med Willis, en auktoritet när hon pratar: hon talar lugnt, långsamt och tar framför allt tid och plats. Samtidigt behöver hon näst intill ingen uppbackning alls. Istället orsakar uppbackningen och responsen ibland ett slags störning och Berta kommer ofta av sig och måste använda stamning eller tvekljud: "va födda här so uhm de var lixom en d- en dröm ja hade". Utifrån dessa aspekter skulle man kunna hävda att Berta går emot de förutfattade meningarna om kvinnligt språk.

I avsnitt 4.1. nämns det att kvinnor omedvetet strävar efter att tala fint eller vårdat och att männen istället närmar sig arbetarklassens ”tuffa” tal. Denna teori kan kopplas till amerikansvenskarnas språkanvändning: jämför man kvinnornas samtal med männens märker man att Willis och Alan gör fler grammatiska och syntaktiska misstag än Berta och Jessica. Willis tar ibland fel på till exempel *en* och *ett* och Alan har många gånger problem med ordföljden eller kan säga ”minst varje två år”. Det som är intressant hos Alan utifrån arbetarklasspråk är att han använder en så kallad dialektal inandning vilket kan tolkas som att han vill närma sig norrländskan och tala mer dialektalt. Han efterliknar norrländskan än mer när han kallar Luleå för Lule. Det upplevs som att han identifierar sig med dialekten istället för att identifiera sig med en mer, så att säga, korrekt standardsvenska, vilket även förstärks med hans användning av slang.

Undersöker man kvinnornas tal hittar man få grammatiska eller syntaktiska fel i jämförelse med männens tal. Ändå är de osäkra på sin egen svenska: Jessica uttrycker att hon tvivlade på sin egen svenska när hon besökte Sverige och Berta trodde att hon aldrig skulle lyckas lära sig svenskan på grund av svårighetsgraden. Deras blygsamhet och osäkerhet är dock inte särskilt påtaglig för en lyssnare eftersom deras svenska är näst intill felfri. Den är vårdad och korrekt troligen på grund av att de båda är eller har varit lärare i andra språk. I och med att de är blygsamma antar man kanske att deras svenska ska vara sämre och blir därmed positivt överraskad när de bevisar motsatsen.

Det är intressant att undersöka ordförrådet hos amerikansvenskarna eftersom en analys inte alltid stämmer överens med förväntat resultat. Det verkar vara allmänt känt i språkforskarvärlden att kvinnor skulle använda sig mer av tveksamhetsmarkörer än män (här åsyftas ord som till exempel ”kanske” eller ”tror jag”) (Einarsson 2009:188), men undersöker man amerikansvenskarnas samtal är dessa ord relativt ovanliga hos alla. Jessica, Alan och Willis säger ”kanske” endast någon gång och Berta säger det inte alls, vilket gör att det inte är värt att analysera vidare. Istället genomsyrar tvekljud och stanningsord samtliga personers tal. Detta kan troligen bero på att svenska är deras andra eller tredje språk. Därmed koncentrerar sig talarna antagligen mer på att hitta rätt ord för att beskriva sin uppväxt, än att faktiskt vara osäkra på vad de talar om. De berättar om sina liv, vilket inte ifrågasätts och härmed behöver de inte heller använda sig av tveksamhetsmarkörer. Sammanfattningsvis beror detta resultat alltså inte på att de är kvinnor och män, utan för att de alla har svenska som andra- eller tredjespråk.

6. Avslutande diskussion

Existerar kvinnligt och manligt språk eller endast *tror* man att de existerar? Det här arbetet har argumenterat för båda, men det har varit svårt att hitta ett resultat som tyder på att kvinnligt och manligt språk faktiskt existerar i en globalare utsträckning, åtminstone utifrån resultatet i den här uppsatsen. Man måste inse att materialet som har undersökts i den här uppsatsen är mycket begränsat, med endast fyra olika talare som talar i fem minuter vardera. Härmed måste man naturligtvis vara försiktig med generaliseringar: bara för att en kvinna talar på ett sätt och en man talar på ett annat sätt betyder inte det att *alla* kvinnor och män talar på det sättet. Det är därför väldigt individuellt hur personer talar, eller vad de använder för samtalsstil. Detta måste man ta hänsyn till då man utför en genusanalys, eller någon annan typ av analys för den delen.

Syftet med den här uppsatsen var att hitta skillnader i kvinnligt och manligt språk utifrån fyra amerikansvenskar av olika kön och ålder. I och med att fokus har legat på framför allt en osäkerhet hos talarna där bland annat fyllnadspausar, tvekljud och interaktionen mellan intervjuaren och talaren har belysts har man inte koncentrerat sig på andra aspekter i svenska språket, så som ordförråd eller syntax.

På grund av det relativt begränsade materialet har den här uppsatsen inte kommit fram till övergripande eller banbrytande resultat. Ändå har man kunnat hitta spår av skillnader som stämmer överens med tidigare forskning. I detta fall har framför allt Jessicas och Willis tal varit de som givit störst utslag utifrån en stereotypisk genusanalys. De har haft aspekter som kan anses särskilt kvinnliga eller manliga. Alan har även han haft typiska manliga drag i sitt tal, men inte överdrivna sådana. Berta har istället varit en talare som möjligtvis mer eller mindre gått emot strömmen och haft drag i sitt tal som istället skulle kunna uppfattas som manliga. Med andra ord är samtalsstilen väldigt individuell. Framför allt kan Bertas samtalsstil snarare tolkas som att den har med åldern att göra och inte könet. Berta har mer livserfarenhet än Jessica: hon har levt längre och därmed kunnat bygga upp en språkidentitet och en säkrare bild av sig själv medan Jessica snarare fortsätter att arbeta med sin språkidentitet. Alan håller också på att bygga upp sin språkliga identitet då han växlar mellan norrländska och engelska samt när han använder slang. Sammanfattningsvis måste man se resultatet i relation till talarnas ålder och identitet. Ens identitet jobbar man antagligen med och bygger upp under större delen av sitt liv vilket kan förändra talet i längden. Om tio år

kommer kanske Jessicas eller Alans tal att se annorlunda ut än vad det gör idag, och Berta och Willis kanske talade på ett annat sätt för 10-15 år sedan.

Kvinnorna som har intervjuats har verkat osäkra på sin egens svenska: de tror att de talar sämre svenska än vad de faktiskt gör. De underskattar sina kunskaper i svenska vilket gör att en utomstående kan bli positivt överraskad i och med att de faktiskt talar bra, grammatisk och syntaktisk korrekt svenska. I själva verket tycks de tala bättre svenska än vad männen gör, vilket borde bero på att de har arbetat som lärare, men det kan också relateras till att kvinnor i allmänhet strävar efter att tala mer korrekt, vårdat och fint. Detta gör kvinnor troligtvis för att bli tagna på allvar: eftersom kvinnor har haft lägre status än män i samhället anser kanske kvinnor att de behöver tala vårdat för att kunna hålla sin status i samma nivå som män. Männen tycks å andra sidan göra tvärt om: de anpassar sig till en tuffare, ”manligare” talstil i det att de använder sig av dialektala språkfenomen eller att de helt enkelt inte besväras av språkkonventioner i samma utsträckning som kvinnor eftersom de alltid behåller en allmänt högre status i samhället. Detta visar sig alltjämt hos Alan och Willis som båda har grammatiska fel i sina tal. Dessutom anpassar sig Alan till den norrländska dialekten vilket innebär att han tycks ta avstånd från den ”vårdade” standardsvenskan.

Fyllnadspauserna har satt sin prägel i den här uppsatsen. Alla amerikansvenskar använder sig av dessa i sitt tal, vilket gör att pauserna inte borde tolkas som speciellt kvinnliga eller manliga. Ändå betyder pauserna olika saker beroende på talarnas kön: hos Willis kan pauserna tolkas som ett auktoritärt sätt att behålla talan medan i Jessicas fall kan det tyda på osäker- eller blygsamhet. Följden är att kvinnor och män kan tala på samma sätt men att talet ofta tolkas olika med anledning av vissa förutfattade meningar angående kvinnligt och manligt språk. Dessa i sin tur rotas i en historisk och kulturell könsbild.

Människors förutfattade meningar på kvinnligt och manligt språk påverkar också intervjuaren eftersom hon eller han närmar sig talaren på olika sätt beroende på vilket kön och ålder talaren har. Gentemot Jessica använder sig intervjuaren av mer uppbackning och respons, och använder sig av en mer engagerad samtalsstil. Willis möts istället av en tystnad som tyder på respekt från intervjuaren och ger honom därmed en auktoritet. Har man en föreställning om att en talare ska te sig mer eller mindre osäkert så är det troligt att man anpassar sig till talaren med att till exempel ge mer respons.

Kvinnligt och manligt språk är antagligen något som människan främst föreställer sig existerar. Kvinnor och män som talar svenska, engelska, ryska, japanska osv. kan

kommunicera med varandra utan problem och det handlar därför inte om några större skillnader: det handlar istället om kvinnans och mannens samtalsstilar. Kvinnans tidigare roll i samhället har antagligen influerat vissa föreställningar om hennes samtalsstil. Om kvinnan historiskt sett till exempel har tagit hand om hem och barn har hon antagligen inte fått höras eller synas i offentliga sammanhang, vilket troligtvis har bidragit till en bristande kunskap om kvinnligt tal. Den bristande kunskapen kan då ha medfört vissa föreställningar om kvinnans tal: kvinnan är mer osäker men talar ändå mer vårdat än män. Den här uppsatsen har mer eller mindre lyckats komma ifrån dessa stereotypa föreställningar genom att ifrågasätta dem. Samtidigt har vissa amerikansvenskar slått sönder dessa föreställningar i och med att de har talat på ett sätt som man kanske inte väntat sig.

7. Litteraturförteckning

- Edlund, Ann-Catrine, Erson, Eva & Milles, Karin 2007. *Språk och Kön*. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.
- Edwards, John 2009. *Language and Identity An introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Einarsson, Jan 2009. *Språksociologi*. Upplaga 2:1. Lund: Studentlitteratur AB
- Ohlsson, Maria. "Språk och genus". Sundgren, Eva (red.) 2007. *Sociolingvistik*. Första upplagan. Stockholm: Liber AB.
- Svenskan i Amerika. <https://sites.google.com/site/svenskaniamerika/> Hämtad 2013-05-25.
- Svenskan i Amerika: Om projektet. <https://sites.google.com/site/svenskaniamerika/project-definition> Hämtad 2013-05-24.
- Wirdeñäs, Karolina. "Samtal och samtalsforskning". Sundgren, Eva (red.) 2007. *Sociolingvistik*. Första upplagan. Stockholm: Liber AB.

8. Bilagor

8.1. Berta

- 01 I¹: ja skulle veta veta hur o när du lärde dej svenska om du kunde berätta lite om de?
- 03 S²: jo ehm ja kan s-säja att de var min mormor som lärde mej lite svenska innan hon dog hon dog när ja var åtta år menna (paus) hon hade lärt mej eh en barnsbön eh gud som haver barnen kär se ti mej som liten är vart ja mej i världen vänder står min lycka i guds händer lyckan kommer lyckan går den gud älskar lyckan får amen så de (paus) var nånting som ja hade a-alltid kommit ihåg och (paus) så ja va lite rädd att prata om min mormor efter hon dog och jag var oxå rädd för att prata om att ja ville lära mej svenska för att vet inte precis men i alla fall eh ja minns så att hon pekade på e-eh en poträtt hon lärde mej poträtt o ja minns att hon lärde mej ordet pojke oxå so de var lixom allt ja kommer ihåg innan hon dog men uhm så de var (paus) när ja var åtta år och så (paus) SUCK försökte ja lära mej spanska o de var så svårt för mej så ja tänkte o ja kommer aldri a kunna lära mej svenska fast ja allti velat att lära mig svenska o åka te sverje sedan ja var åtta år gammal men uhm
- 18 I: o de va för att de va många i din släkt som va från sverje de va flera de va två?
- 20 S: min mormor eller e de va hennes mor och föräldrar som var ifrån sverje o min morfars föräldrar var ifrån sverje men morfar o far-morfar o-o mormor kom i va-var födda här
- 23 I: ja ja
- 24 S: va födda här so uhm de var lixom ett en d- en dröm ja hade att ja ville lära mej svenska so de var så att ja lärde mej spanska o blev spansklärare
- 27 I: ah spanska ja a juste
- 28 S: mm så ja började undervisa spanska nittonhundra åttio så de var faktist uhm fjorton år efter ja hade velat eller att ja trodde att ja inte kunde lära mej svenska ja börja o lära mej svenska do under jullov nittonhundraåttio och vi har uhm språk(?³) som dom heter ejentlien lite summerläger för barn
- 33 I: ja
- 34 S: o ja h- så ja pratade med uhm chefen och sa att ja ville lära mej svenska o ja var för gammal för ja var tjugotvå år men hon sa a- om man är strandvakt uhm sjuksköteska eller koock kunde man jobba där o ja var strandvakt så ja fick lära mej börja lära mej där så
- 39 I: okej

¹ Intervjuare

² Svensktalare

³ (?) Markerar där det varit osäkert vad talaren har sagt

- 40 S: sommaren åttioett o åttiotvå men ja oxå lärde mej uhm or läste svenska på universitet X⁴ universitet öh åttiätt åttitvå en en kvällskurs för ja ville åka te sverje so jag uhm fick ett stipendium fron American Swedish Institute
- 44 I: ja
- 45 S: och läste i mora minnesota eh mora sverje menar ja SKRATT
- 46 I: alltså du åkte till mora i dalarna?
- 47 S: ja åkte ti mora i dalarna
- 48 I: ja
- 49 S: bara för att vasalopps mål var där för ja ville oxå vasaloppet ja vi- åka vasaloppet
- 51 I: sk-skulle du själv åka vasaloppet?
- 52 S: jo o de jorde ja
- 53 I: wow oj- mycke imponerande
- 54 S: ja tack och men de var morfars mor som kom ifrån X utanför X så- så ja träffade mina släktingar o min mormor hade inga släktingar kvar i sverje för a så många kom hit men h- min mormor skrev ti min morfars kusin som borde kvar i X och hon hette X och hennes dotter X hämtade mej i X när ja kom i september o så ja fick träffa henne o hennes två söner o deras familjer så börja då i mora ett år i- på mora folkhögskola o sen uhm
- 62 I: o läste svenska där alltså ja?
- 63 S: ja ja så ja läste ett år på- i X universitet o sen hade pratat eller lärde mej eh en månad ått- sommaren åttiot- åttiotvå- åttio**ett** åttiotvå innan ja åkte ti sverje o sen bodde ja i sverje ett år
- 67 I: men när du- du kanske sa de me ja kanske inte hörde de va-var hur bodde du då? bodde du på folkhögskolan då?
- 69 S: ja på ett barn- eh studenthem eller va
- 70 I: ja träffa du mycke svenskar då i studenthemmet oxå då eller?
- 71 S: ja o ja träffade oxå uhm ja träffade oxå uh (paus) hur ska vi säga j-ja hade inge arbetstillstånd men de var folk som ville lära sej spanska så ja bara jobbade frivillit så i samma room där vi var de en group som hopp lära sej svenska med ABF och de var ett gammal man unjefär som min morfar som ville att ja skulle vara deras engelsklärare
- 77 I: ah ja
- 78 S: och so o han var ganska tjatig på a-be-eff o dom tillslut sa dom att ja kunde vara deras engelsklärare engelskalärare och uh skulle få stipendium istället för att få lön o sådär so uhm (paus) så ja träffade folk o ja ganska lätt att prata med alla så
- 82 I: ja
- 83 S: so uhm så ja fick vara deras lärare och så ja lärde känna mej ja kände mej ganska hemma ja kände mej som hemma faktist i sverje

⁴ Samtliga X ersätter namn på olika städer, universitet, namn etc.

8.2. Jessica

- 01 I: ja brukar allti de första ja jör så bruka ja be att-eh den som vi pratar me berättar sitt namn och va den kommer ifrån så-så att när vi ser filmen att de kommer upp först lixom ah [...] ⁵
- 04 S: okej ja heter eh-X eller X eh o ja bor i X oh ja växte upp här i förorten å bodde i X o sen X Minnesota
- 06 I: jaha? Med din familj när du va liten eller när du vart vuxen eller?
- 08 S: mm när ja va liten (paus)
- 09 I: ja okej ehm kan du berätta lite om varför du kan svenska?
- 10 S: mm ehm när ja va åtta år gammal min farmor skickade mej till ett svenk-svenskt sommarläger i norra minnesota conchordial language villages ehm heter de
- 13 I: oh kan du berätta om dom oxå för att de har vi faktist inte fått berättat jättespännande
- 15 S: aha ja de e ehm vet inte de va man säger på svenska (?)
- 16 I: mm ah
- 17 S: (paus) o man åker dit en eller två eller fyra vecker ehm o ledarna där pratar bare svenska eller nästan bare svenska
- 19 I: så man bor där då?
- 20 S: mm ja o man jör allt på svenska
- 21 I: okej
- 22 S: äter o har olika aktiviteter idrott konst o så på svenska så ja va där varje sommar från nå ja va åtta år gammal till ja va sexton år gammal o dom sista tre somrana va ja däri fyra vecker o dåe va de ehm m-man får credit på eh jymnasjet för de så de e lite mer skola mm
- 27 I: så har man oxå lite svenskalektioner eller nånting där eller?
- 28 S: mhmm ja asså de e de va fyra fem timmar om dagen kanske s-man läste svenska i ett klassrum ehm
- 30 I: o resten av dagen så?
- 31 S: var de aktiviteter som leds på svenska ehm ja
- 32 I: va rolit de låter
- 33 S: ah
- 34 I: va de så att ni prata svenska hela tiden eller så fort läran inte va där så prata ni engelska i alla fall?
- 36 S: SKRATT ja ja
- 37 I: vi talar inte om de för nån
- 38 S: f-för de mesta prata vi eh engelska (?) m-men man fick höra svenska hela tiden o d-de fanns ledare där som prata svenska
- 40 I: hur kom de sej att din farmor skickade d-dej dit?
- 41 S: m-hon jobbade på amerikansvenska institutet i X äh o fick öh höra om de här lägret o bestämde sej föro skicka ehm (paus)sina barnbarn dit
- 44 I: va rolit va bra
- 45 S: mm hon-hennes föräldrar m-hon var adopterad (paus) som (paus) liten eh o hennes föräldrar adoptiva föräldrar kom från sverje men hon fick aldri lära sej svenska som barn ehm men hon läste svenska på amerikansvenska institutet som vuxen hon va kanske

⁵ [...] Markerar lucka i talet som valt att inte transkriberas

femti år gammal när hon började läsa svenska o kunde rätt mycke tror ja (paus)

51 I: va spännande

52 S: mm mm

53 I: lever hon ida?

54 S: ne

55 I: ne o din mamma kan inte nå de va klart de va din farmor din pappa fick han lära sej nån svenska?

57 S: nå han kan nåra fraser eh de e faktist intressant eh när ja växte upp så fick ja allti höra quit latmasking around asså sluta vara latmask som SKRATTAR hans pappa sa

60 I: latmasking de va jätterolit ord de kan vi använda tycker ja

61 S: han kunde typ svenska flicka

62 I: mm lite så

63 S: mm

64 I: ah men alltså så ehm då ska vi se då e de din farmos mor o far som kom hit när va de unjefär?

66 S: ehm ja tror de va i slutet på artonhundratalet eller början på nittonhundratalet ehm men ja vet inte

68 I: vet du unjefär varifrån dom kom i sverje vet du nåt om de?

69 S: mm öh som sagt så va hon adopterad men h-hennes adptiva föräldrar som kom (paus) från österjötland

71 I: ah så hon va adopterad i sverje?

72 S: hon va adopterad här

73 I: men dom kom från österjötland då ja ja ja

74 S: ja så hon har släkt i X

75 I: mm

76 S: ah (paus)

77 I: du har kontakt med släktingana i X?

78 S: mhmm ja lite grann har ja varit där o hälsat på ett pa gånger

79 I: hade du varit o läst svenska i sverje oxå?

80 S: mhmm ja eh när ja va sjutton ä åkte ja dit föro va utbytesstudent på jymnasjet i ett år o de va mitt sista år på jymnasjet häri eh USA (paus) mm så ja jick i tvåan på ett jymnasjum i X först

83 I: aha

84 S: fredrika bremen o sen eh bytte ja värdfamilj o bodde i X eh sista hälften av året så (paus) ja kunde rätt mycke svenska när ja kom dit men ändå (paus) kändes de som om ja inte kunde nånting kom hit o b-alla pratar så fort öh ja förstår inte nånting ja kan inte uttrycka mej ehm men efter unjefär sex månader kändes de som om ja (paus) kunde prata helt flytande mm

8.3. Willis

- 01 I: ja tänkte vi börja me o prata lite grann kan du berätta om när du lärde dej svenska o varför o så?
- 03 S: ja ehm de kanske blir en lång historia
- 04 I: de blir vi glada för
- 05 S: ehm (paus) när ja var unjefär tio år elva år fick ja en brevvän i sverje HOST h-va unjefär lika gammal som ja o vi hade (paus) mina rötter är samma del av sverje som han och eh vi brevväxlade i många år och när vi hade gått ur skolan bägge två s-vi bestämde vi att ja skulle resa te sverje o vi skulle mötas
- 11 I: ah jaha
- 12 S: ocheh så skulle ja jenom honom träffa mina släktingar i Dalsland ocheh (paus) eh ja hade vuxit upp på en gård ett halvt kilometer härifrån o pappas föräldrar bodde på samma gård o dom va båda från Dalsland elle hade rötter i Dalsland ocheh (paus) ja va natulitvis mycke tesammans me dom så ja hörde svenska men ja har aldri lärt mej svenska av dom
- 18 I: kunde du förstå va dom sa?
- 19 S: ehm dom pratade svenska me varandra
- 20 I: okej aja
- 21 S: men dom pratade aldri svenska me oss
- 22 I: okej
- 23 S: så ja försto kanske ett halvdussin ord
- 24 I: ja
- 25 S: pojke o flicka o sånt där va
- 26 I: ah
- 27 S: ocheh eh men när ja vari sverje den första gången ja va nitton år (paus) bestämde ja mej ja ska lära mej de här språket ja blev förälskad i språket
- 30 I: ah
- 31 S: ocheh eh den resan var oxå mycke vikti för hele mitt liv för X de va min kompis min brevvän hans mor var väverska
- 33 I: jaha
- 34 S: ochehm de va faktist första gången ja så en vävstol eller åtminstone en vävstol i bruk o blev fassinerad av hur en sån enkel konstruktion kunde eh man kunde åstakomma sånna vackra saker från en sån enkel hembyggd ehm maskin om man får säja så eh (paus) så (paus) kort tid efter de att ja hade kommit hem eh tog ja ett par kvällskurser i X the swedish american institute eh men ja insåg då ganska fort atteh de skulle ta ett livstid att lära ett språk på så sätt o ja insåg att ja måste bo i sverje en längre tid så eh (paus) ja fick ett ja fick jobb på ett sjukhus i jöteborj X sjukhus
- 44 I: ja ja som vårdare då eller?
- 45 S: som vårdare ja
- 46 I: ah
- 47 S: o ja hade arbetat här som vårdare eh med utvecklingsstörda eh o epeleptiker de va inte samma sorts patienter i sverje i på X men eh eftersom ja hade några års erfarenhet här så fick ja jobbet på X o arbetade där ett år o dom första veckorna va min svenska ganska dåli och mina arbetskamrater hade mycke tålmod

me mej eh menne (paus) ja hade tur att ja var där så pass tidit och eh mina arbetskamrater hade inte lärt sej mycke engelska i skolan

55 I: mm

56 S: de e annolunda nu förstår ja eh och dom som hade haft ett par tre år hade inget intresse av att prata engelska me mej

58 I: va bra

59 S: så ja fick prata sv- de va helt bra fö min del så de va där ja lärde mej svenska

61 I: va kul när va detta sa du unjefär

62 S: nittonhundrasjutti sjuttiett

63 I: okej ah aha (paus) s-så eh har du har du läst något mera på universitet eller?

65 S: **ja** ehm eh jag försökte när ja kom hem försökte ja hela tiden att eh atteh (paus) atteh eh nu-nu får ja problem med ord eh ja läste så mycke böcker o tiningar ja fick tag på

68 I: ja

69 S: ehm (paus) eh ocheh ja arbetade då på samme sjukhus som ja hade arbetat på ennan ja va i sverje ocheh eh de var samma utveckling här som i sverje man höll på att lägga ned alla anstalter o ja insåg att inom kort skulle de bli nedlagt vilket e de e nu är så ja va ska ja jöra me resten av livet?

74 I: mm

75 S: ocheh ja bestämde atteh att eh (paus) att gå ti universitetet i X ocheh eh bli student i skandinaviska avdelningen heter de då heter de så?

8.4. Alan

- 01 I: så bruka börja bara så att man vet att man har rätt filmfil
02 så om du börja bara o berätta om va du heter o va du bor
03 S: okej äh ja heter X o ja bor lite överallt just nu just nu ä de
X men de bara för ett år o sen komme ja tebax ti X (paus) ja
har bott häri X också så
06 I: ah okej o va jör du fönånting?
07 S: äh ja ä student a ja pluggar o bli präst
08 I: ah
09 S: ähm så ja ä på Luther Seminary vi X o just nu ä ja på praktik
i X
11 I: praktik? Okej o va jör du då?
12 S: ah ja ä på prässpraktik så ja jör nästan allting som prästen
jör
14 I: o de är?
15 S: öh jo de ä p-priickar o besöker folk på sjukhuset o a-ah allt
kyrka o arbete
17 I: ah okej intressant och-e hur komme det sej att du pratar så
bra svenska?
19 S: ah ja ha- när ja va barn va på svenska skolan häri- på
american swedish institute men ja kunde räkna ti tio o-o säja
hej å hejdå o tack men sen när ja va elva år gammal flytter
hela familjen till X s-sverje häri Lulle- Lule so ja va där
för två år o va i skolan i X o (?)
24 I: trivs du bra där?
25 S: ah ah sverje är hem ti mej oxå så ah ja reser tebax ganska
oftast o de hä- har många vänner o saknar o många som ja
längtar efter
28 I: du har släkt där oxå allså?
29 S: jo dom äri dalarna min morfar kommer ifrån X nära X så ja har
eh äh (paus) min mammas kusin är där (?)
31 I: du åker dit ofta sa du?
32 S: ah a minst varje två år
33 I: a så ofta? på- på semester o?
34 s: på semester o besöker folk eller en sista gången var för att
läsa i Uppsala så
36 I: okej o du läste i uppsala?
37 S: ett år på X ah de var ett öh utbytesprogram mellan luther
seminary o X
39 I: ja okej
40 S: X är en svenska kyrkan EFS skolan
41 I: ah okej va de stor skillnad på o läsa här o i sverje?
42 S: ah lixom skolåret är annolunda för här (?) man tar fem kurser
på en gång o öh på en vecka du har fem olika kurser som man
måste läsa då- gå på i sverje du har en kurs varje månad o så
de va va annolunda men annars (paus) va de inte så stor
skillnad
46 I: innehållet i kurserna va?
47 S: ah de va lika
48 I: man undervisade på samma sätt?
49 S: mm jo lik- man har kanske mer öh lektionstid häri uesa än i
sverje o man måste läsa själv lite mer i sverje ah o vi

- skriver mer papper här ah i sverje de var typ kanske skriver en eller två gång under året o eller p-på kurser o har man skriver papper nästan varje (?) varje veckan eller nånting
- 54 I: ja förstår o de året i uppsala kan du räkna in de i din utbildning här?
- 56 S: DIALEKTAL INANDNING, TYPISKT FÖR NORRLÄNSKAN ja a-allting från sverje ska räknas häri USA
- 58 I: aja okej hur lång tid e utbildningen?
- 59 S: ah de e fira år här på luther seminary där två år på skolan ett år på praktik o sen ett år tebox på skolan o de va mitt andra år på s- luther seminary som var i sverje
- 62 I: o nu e du på praktik så att sen har du hur långt är det kvar tills du blir klar?
- 64 S: ah ja ska har ett o halv år kvar därför ja vari sverje öh-öh en hel skolår häri uesa är tio kurser hett skolår i- på (x) var åtta kurser så hade några till som ja måste
- 67 I: mm ja förstår komme kurserna i olika ordning o så oxå så att de blir problem för dej där med?
- 69 S: mm ah lixom här kan man välja vilken kurs som man vill har varje semester ah (paus) meni sverje lissom hela öh året issom du har året som är helt planerat för dej o här man väljer (paus) o de är väldit (?) kurser som du vill ha fö-tt den e fullt eller